

- ROMAN -

Een Introductie

Inleiding

De titel van het boek is geïnspireerd op een citaat van een ooggetuige van de massa-executies door nazi's in het ravijn Babi Yar ('ravijn van oude vrouwen') bij Kiev in 1941.

De omslagfoto is gemaakt door de Duitse militair fotograaf Johannes Hähle in oktober 1941, vlak na de massamoord.

* * *

Auteursprofiel

Visie

Alles is Elders.

Motto

Elk verhaal is waar, elke waarheid slechts geloof.

Missie

Wezen, intrinsieke rol, taak of functie van creërend schrijven, en van alle vormen van scheppende kunst, is voor mij: beelden genereren, geluiden oproepen, gevoelens exciteren die het bekende overstijgen, nieuwe inzichten verschaffen, verrijken, mensen buiten zichzelf en uiteindelijk voorbij zichzelf laten treden, door hun bewustzijn onbevlekt te laten sublimeren naar een hoger bewustzijn.

De schrijver

Robert Beernink (1958) heeft enkele jaren Engelse taal- en letterkunde gestudeerd aan de Universiteit van Nijmegen. Na een maatschappelijke carrière is hij zich volledig gaan toewijden op het schrijven van verhalen, #BinnenDoorDenkers en lichtgedichten.

Zijn credo *'Elk verhaal is waar, elke waarheid slechts geloof.'*, de spanning tussen waan en werkelijkheid, vormt vaak een onderliggend thema in zijn publicaties.

Van Robert Beernink verschenen eerder bij Ambilicious, Uitgever van verhalen, *'Kruipruimte'* (2019), *Bloemkool & Ei* (2019) en *'de zAligen'* (2018).

Contact

Website: www.robertbeernink.nl

Email: robert@robertbeernink.nl

Tekst omslag achterzijde

'Ik zie jou in mijn toekomst, jij ziet mij in mijn verleden.'

Zodra het doek opgaat, speelt Teun Meerman met overtuiging de rol van zijn leven op het wereldtoneel. Hij kent zijn tekst, gaat op in wisselende decors, figureert in onaangekondigde verkleedpartijen en speelt in op improvisaties door hoofdrolspelers. Hij is ondanks veranderingen en onzekerheden vastbesloten rolvast te blijven en vertrouwt daarbij volledig op Ria, zijn grote liefde en persoonlijk souffleur.

Als Teun noodgedwongen de regie zelf in handen moet nemen, ontdekt hij de samenhang tussen de verschillende verhaallijnen en verbindt deze uiteindelijk tot de ware zin van zijn bestaan.

Het boek

Specificaties

Publicatiedatum: 10 mei 2020

Uitgever: Ambilicious, Uitgever van verhalen

ISBN: 978-94-92551-88-7 NUR: 305

Pagina's: 264 Verkoopprijs: € 22,50

De publicatiedatum van de roman *'Pad van Kleren'*, 10 mei 2020, is geen toevallige: op die dag viert de hoofdpersoon, Teun Meerman, zijn honderdste verjaardag.

Het verhaal begint een eeuw eerder, op 10 mei 1920 en speelt zich grotendeels af in het oosten van Nederland.

Titel, Ondertitel en Ontwerp

De titel *'Pad van Kleren'* verwijst naar de menselijke levensloop, theater, rangen en standen, is tevens een cynische metafoor voor iets veel gruwelijkers.

De ondertitel *'Ik zie jou in mijn toekomst, jij ziet mij in mijn verleden'*, is een welhaast poëtische zin, die echter op genadeloze wijze een keerpunt markeert in de levens van Teun en zijn Ria. De portee van de zin dreint door het hele boek.

Qua indeling is niet voor hoofdstukken gekozen, maar voor termen uit de wereld van Teuns grote passie, het toneel: *'Voordoek'*, *'Aktes'* en *'Finale'*.

Pad van Kleren – samenvatting

Leeswaarschuwing: onderstaande tekst bevat details over de inhoud en/of de afloop van het verhaal.

'*Pad van Kleren*' gaat over twee mensen, Teun Meerman en Ria Vethuizen, die elkaar vinden in de oorlog. Het vertelperspectief is Teun, in de derde persoon.

Vanuit de oorlog blijven twee kwesties onbeantwoord: Ria heeft Teun een brief gestuurd naar het werkkamp waar hij verblijft via de veldpost van de SS; Teun heeft op de vlucht uit gevangenschap kennisgemaakt met een jonge Duitse vrouw.

Teun weet niet of Ria zich door haar actie met de brief bezwaard voelt, durft het echter niet ter sprake te brengen, bang voor oprakelen van 'zijn' kwestie waardoor er mogelijk een eind komt aan zijn grote liefde. Hij wil geen gedoe. Op den duur vindt hij die houding gemakkelijk. Gevolg is dat binnen hun relatie een 'eenzijdige' afstand blijft bestaan, Ria kan hem wel raken, hij haar niet.

Teun werkt na de oorlog hard mee aan de terugkeer van de goede oude tijd, is gefascineerd door uiterlijkheden, status, gezag, symboliek. Hij leest van boeken alleen de eerste en laatste pagina, speelt toneel, bewondert en voelt zich thuis bij standbeelden van belangrijke mensen, respecteert kleding die sociale posities representeren, laat zijn oren graag naar 'belangrijke' mensen hangen.

Waar Teun een man van de buitenkant is, is zijn vrouw Ria veel meer van de binnenkant, een gevoelsmens.

Gaande het verhaal blijkt dat de oude waarden die gezag, geloof en nabuurschap vertegenwoordigen, barsten gaan vertonen door de ontwikkeling van de samenleving.

Tot op Ria's sterfbed blijft de discrepantie tussen beiden bestaan. Zij vat hun relatie samen in haar zin: 'Ik zie jou in mijn toekomst, jij ziet mij in mijn verleden.'

Een belangrijke onuitgesproken vraag blijft: wat is eigenlijk de rol van Teuns zwager Herman in het leven van Ria, en van hun zoon Victor? Herman voelt zich nauw met Ria verbonden en staat haar vaak bij als Teun, met zijn zus Anna, weer eens op pad is voor allerlei activiteiten.

Na Ria's overlijden vindt Teun haar dagboek en leest haar versie van hun levensgebeurtenissen en daarbij behorende gedachten. Dan realiseert hij zich de verschillen tussen hem en Ria en voelt de drang de onbesproken en deels weggedrukte passages uit zijn leven terug te halen. Zijn zoon Victor helpt hem daarbij. Zijn uiteindelijke doel is Ria te vinden en vrede met haar te sluiten. De ontdekkingen tijdens de zoektocht zijn ontluisterend en laten Teuns 'oude' wereld volledig instorten. Hij beseft dat alles wat Ria gedaan heeft, net als hij, uit liefde voor elkaar was.

PAD VAN KLEREN - Inleidingen

In de vier weken voorafgaand aan het verschijnen van *'Pad van Kleren'* heb ik inleidingen gepubliceerd onder de titels: *'Inspiratie'*, *'Bronnen'*, *'Ontwerp'* en *'Cover'*.

* * *

1. INSPIRATIE

(12 april 2020)

De basis voor titel en verhaal van mijn nieuwe boek, *'Pad van Kleren'*, is de zin waarmee een ooggetuige, in een documentaire, een vreselijke gebeurtenis beschrijft. Die zin was zo krachtig en aangrijpend, dat het me niet meer losliet, als een dreinend deuntje in je hoofd dat gezongen moet worden om het te bevrijden.

'Pad van Kleren' omvat slechts drie woorden uit die zin, maar die woorden ... gruwelijk mooi.

Een nieuw boek. Wie wil daaraan beginnen? Wat was de aanleiding? Waar begon het precies?

Waarom moet dat verhaal worden verteld? Eindeloze nieuwsgierigheid, ongebreidelde fantasie, onbedwingbare innerlijke drang? Dat is het allemaal, het is het echter niet helemaal. Dat geldt voor mij; ik kan natuurlijk niet voor anderen spreken.

Ga mee naar de verste oorsprong van twee eerdere publicaties.

'Kruipruimte' uit 2019 gaat over een jongeman uit een rijk sociaal-cultureel milieu, die verstrikt raakt in verstikkende zakelijke en familiale intriges.

Ik weet het nog goed. Op een zaterdagavond liep ik thuis naar de keuken om een glas wijn te halen en vroeg me af: wat gebeurt er nu in de kruipruimte hier vlak onder mij? Geen idee. En omgekeerd: als ik me in de kruipruimte zou bevinden, wat gebeurt er op dat moment een halve meter boven mij? Dat kun je nooit tegelijkertijd zelf zien. Het was zo dichtbij en zo onheilspellend dat een verhaal ontstond waarin kruipruimte zowel metafoor als werkelijkheid werd.

'de zAligen' is een episch verhaal uit 2018 over universele harmonie en eeuwig leven.

Het basisidee hiervoor ontstond toen ik mij hobbymatig verdiepte in muziekwetenschappen en over de grondtoon van het universum las. Mijn interesse was gewekt.

Deze grondtoon heeft een frequentie van 432 Hertz. Wij kennen deze frequentie als de muziektoon A. Vandaar de hoofdletter middenin de boektitel.

Dit gegeven, de combinatie 'universele grondtoon' en 'muziektoon' heb ik uitgewerkt tot een concept waarin de begrippen 'zelfbewustzijn' en 'ziel' een plek kregen.

Sommige mensen zijn bereid voor deze kennis op leven en dood te vechten.

Maar dan zitten we al in het verhaal.

Is *'de zAligen'* een titel naar aanleiding van het verhaal, had *'Kruipruimte'* al een titel voor het een verhaal werd, *'Pad van Kleren'* heeft een citaat als inspiratiebron.

* * *

*Afdruk van de originele foto van het
'Pad van Kleren' na de massamoord in Babi Yar,
gemaakt in oktober 1941.*

© *Hamburger Institut für Sozialforschung*

2. BRONNEN

(19 april 2020)

Ik heb uit de mythologische Paardenbron gedronken, de sensatie 'inspiratie' ervaren en ben vervuld van dichtsterlijke geestdrift, het gevoel de hele wereld aan te kunnen.

De kracht en emotie die de titel '*Pad van Kleren*' in zich draagt is voor mij voldoende om te weten dat het een verhaal herbergt.

Maar hoe kom je van drie naar ongeveer tachtigduizend woorden? Dat aantal is natuurlijk geen doel op zich; zoveel woorden zijn nodig om dit verhaal te vertellen.

Het denkproces, dat op gang komt na de ontdekking van het inspirerende water, is een even rijke als wispelturige bron. Het begint in de regel met associëren. Doe dat vooral onbevange, blijf echter in het zicht van de titel, verdwaal of verdrink niet. Waarom? De titel vertegenwoordigt de intrinsieke, nog grotendeels onontdekte waarde van het verhaal dat zich in je gedachten zal nestelen, niet meer loslaten en uiteindelijk bezitnemen van je brein.

Maak je geest vrij, laat los en verwelkom alles wat naar binnen wil. Maak aantekeningen, schets losse scènes en vorm een beeld van hoofdpersonen, hun karakters en mogelijke rol in het verhaal.

Het is de fase waarin je 's nachts niet kunt slapen, opstaat om schijnbaar uit het niets opgekomen ideeën te noteren, want je weet: in de ochtend zijn ze verdwenen.

Al lijken ze onzinnig als je eenmaal wakker bent en ze nog eens naleest: gooi nooit wat weg. Het kan altijd nog ergens van pas komen, een geniale of literaire gedachte of fraaie frase blijken te zijn.

Besef voortdurend dat het betoverende inspiratiegevoel nooit ver weg is, brandstof blijft om je gaande te houden, de kop opsteekt als je het even niet ziet zitten, niet weet hoe verder of geblokkeerd bent.

Onvermijdelijk beginnen zich ondertussen langzaam contouren te vormen; niets is zeker, alles is variabel – en dat blijft zo tot de laatste punt is gezet – maar lijnen doemen op en worden scherper. Houd desondanks het gum onder handbereik.

Behoeftte ontstaat aan ordening, nietjes in je kladpapiertjes, ijkpunten waaraan je verhaal vastzit en ankers waarmee het verhaal ook vastgeklonken is aan de werkelijkheid. Immers, verifieerbare omstandigheden of gebeurtenissen geven schrijver, lezer en het verhaal zelf houvast, vergroten nabijheid, herkenbaarheid, intimiteit.

Van wezenlijk belang is dat feiten moeten kloppen! Bestaande gebouwen in een verkeerde straat neerzetten, historische personen en gebeurtenissen in een onjuiste periode plaatsen: het zijn bloedrode pennenstreken door je tekst.

'*Pad van Kleren*' speelt zich voor een deel af in een tijd en onder omstandigheden die ik niet uit eigen ervaring ken. Boeken, documentaires, musea en historische plaatsen helpen die kennis te vergroten. Meerdere bronnen over hetzelfde onderwerp werken zuiverend: de geboekstaafde geschiedenis is niet altijd objectief.

Gaat het om dagelijks leven, vaak heel praktische zaken als: 'reed er toen eigenlijk een bus van A naar B?' dan is een betrouwbare ooggetuige een fijne informatiebron. Weet en denk in plaats van denk te weten!

Mijn hoogbejaarde moeder, geboren in 1924, is nog zeer helder van geest en heeft een essentieel aandeel gehad in mijn kennis en beeldvorming van haar jeugdjaren, een tijdsgewricht dat we ons niet meer kunnen voorstellen.

Een enkele keer, als ze zich iets niet kon herinneren – en dat zat haar dwars – belde ze een dag later alsnog met het antwoord. Door haar levendige beschrijvingen voelde ik me opgenomen in haar leven en wereld van toen. Mijn eigen voorstelling daarvan, voor de gesprekken met moeder, bleek volledig vertekend!

Ik heb niet alles klakkeloos overgenomen, heb plaatselijke gegevens over onder andere de oorlogsjaren, nagetrokken in een boekje over mijn moeders geboortedorp, samengesteld door het schoolhoofd en de kapelaan. Degelijk werk dus. Als de verzamelde informatie past in de onafhankelijk beschreven grote geschiedenis van land en streek, dan zit het aardig goed.

Hoewel deels gebaseerd op of geabstraheerd van echte personen en historische gebeurtenissen, zijn verhaallijn en karakters. *'Pad van Kleren'* is dus geen biografie.

Desondanks zal best enige vorm van al dan niet terechte herkenning ontstaan. Dat is prima, maar het is belangrijk duidelijk te maken dat personen en gebeurtenissen of interpretaties daarvan fictief zijn. Al was het alleen maar om geen vals sentiment mee te geven en vooringenomenheid te neutraliseren.

Gebruik humor om de nodige luchtigheid en ontspanning voor de lezer in het boek te brengen. Familie, vrienden en kennissen weten veel en kennen vaak de leukste anekdotes. Talloze heb ik genoteerd en herschreven op de karakters die in mijn verhaal een rol spelen. Hierbij is van belang dat het aantal karakters in het boek behapbaar blijft voor de lezer en de anekdotes op natuurlijke wijze passen bij de karakters, dus: overzicht en evenwicht houden, geen karaktermoord plegen!

Het is elke keer weer maatwerk. De bronnen van mijn vorige boeken hebben geheel andere kenmerken.

'Kruipruimte' (2019) speelt zich grotendeels af in een begrensde en fictieve geografische omgeving. Brononderzoek bleef beperkt tot: correcte verwijzingen naar plaatsen die bezocht worden, schilderijen in het goede museum hangen en citaten uit de juiste boeken aanhalen.

De grootste uitdaging voor *'de zAligen'* (2018) was het bedachte concept rond de natuurlijke grondtoon 'A', universele harmonie en eeuwig leven, logisch aan te laten sluiten bij bestaande academische theorieën en onderdelen van de muzikwetenschappen.

'Pad van Kleren' heeft een geheel andere achtergrond en ontstaansgeschiedenis dan de twee hierboven genoemde boeken, stroomt door de nabijheid van verhaal en karakters, veel directer naar hart en ziel.

* * *

3. ONTWERP

(26 april 2020)

'In elk blok steen zit een beeld verborgen.' Deze uitspraak van Michelangelo schiet me te binnen als ik beseft dat mijn boeken '*Pad van Kleren*' en '*Kruipruimte*' de titel als inspiratiebron hebben. Ik kan me voorstellen dat dit verbazing oproept. Veel schrijvers hebben immers een helder en vooropgezet plan, willen boeken schrijven over Sint-Walburga, bedplassen, het schrijversblok en ... noem maar op. Prima natuurlijk.

Voor mij, en ik kan uitsluitend voor mezelf praten, geldt: de titel is een kapstok om je creativiteit en fantasie aan te hangen, de basis om het beeld uit het steen te krijgen.

Voor toneel heb ik jarenlang avondvullende programma's geschreven. Zodra ik een titel had, kon ik verder. Gelukkig hoefde ik niet alles nieuw te verzinnen, sommige stukken waren al eerder geschreven.

Daarom wederom mijn advies: gooi nooit wat weg!

Voor '*de zAligen*', bijvoorbeeld, heb ik een tekst gebruikt die meer dan tien jaar in de la had gelegen!

'Inspiratie' en 'Bronnen' geven richting en houvast aan een verhaal. Het is tijd om concreet te worden, aan de schrijfslag te gaan. Ik lees wel eens goedbedoelde adviezen, vooral op social media, over hoe te beginnen met schrijven, bijvoorbeeld:

'Neem een blanco vel en schrijf.' Voor mij werkt dat in het algemeen niet, hooguit voor een #BinnenDoorDenker van 250 woorden.

Ook dan is het trouwens verstandig de tekst een nacht in de la te leggen: de volgende dag leest hij heel anders.

Het is goed mogelijk dat de verhaallijnen kriskras in gedeelten tot stand komen, het is maar net waar je op dat moment ideeën voor hebt of zin in krijgt om op te schrijven. Dit is een teken dat je weet wat relevant is voor het boek; wat je desondanks niet gebruikt: goed bewaren! Het is immers in een creatieve flow naar de oppervlakte gekomen.

Dreigt chaos? Natuurlijk, maar onvermijdelijk komt het moment dat je afstand moet nemen, je een idee vormen over hoe het boek eruit gaat zien.

Kies tijdig het vertelperspectief, dat kan je een hoop herschrijfwerk besparen. Ben jij de alleswetende verteller of wordt het verhaal tot de lezer gebracht via een van de karakters, vaak de hoofdpersoon? Is dat laatste het geval: neem je afstand en wordt het derde persoon enkelvoud of ben je de hoofdpersoon die in de 'ik' vorm spreekt?

Spanning, in welke vorm ook, wordt optimaal opgebouwd vanuit een karakter waarvan we alles, in elk geval veel te weten komen terwijl we van de andere personages alleen hun gedrag (acties en reacties) zien en woorden horen.

Dat vergt discipline: het is soms heel verleidelijk om iets van de overige karakters bloot te leggen. Veel 'spannender' is echter om de hoofdpersoon daar achter te laten komen door zijn/haar innerlijke emoties, gedachten en handelen weer te geven en van de andere karakters, waarvan we de drijfveren niet kennen of daar slechts naar kunnen gissen, hun gedrag en emoties die ze tonen.

Als het de spanning niet verstoort, maar wel zinvol is voor het verhaal, kun je wel iets weggeven in de context van: '... het is in de familie algemeen bekend dat ...' of '... heeft zij zich wel eens laten ontvallen ...'

In '*Pad van Kleren*' heb ik gekozen voor het perspectief vanuit een hoofdpersoon: Teun Meerman, beschreven in de derde persoon. De lezer deelt in zijn daden, gedachten en gevoelens. De interactie met zijn omgeving verdiept die kennis tot op het bot van zijn karakter.

De factor tijd biedt een ander perspectief: wordt het verhaal chronologisch verteld of in wisselende tijdfasen? Flashbacks schijnen wat uit de mode te zijn, maar als ze ten dienste staan van het leesgenot: ga vooral je gang. Jij bent de auteur! Het eerste manuscript van '*Pad van Kleren*' liep volledig synchroon met de tijd mee. Een proeflezer gaf aan dat dit de afstand tussen met elkaar verbonden gebeurtenissen erg groot maakte en de samenhang binnen het plot liet verzanden. Wat te doen? Hoe zou ik die opbouwende kanttekeningen kunnen verwerken binnen de gekozen indeling?

Ik wilde het verhaal niet in traditionele hoofdstukken opdelen, maar in een vorm die aan het toneel gebruikelijk is: Aktes. Waarom? Dit heeft alles te maken met titel en inhoud van het boek.

Aanvankelijk had ik de proloog als 'Voordoek' scène, vijf Aktes en de epiloog als 'Finale'. Ik wilde geen verspringende tijden door het hele boek, dus koos ik ervoor die in de eerste Akte onder te brengen. Hierdoor bleven de verbonden

gebeurtenissen dicht bij elkaar. Dit betekende tevens dat ik met twee Aktes minder toe kon.

Een hulpmiddel om de lezer hierop 'voor te bereiden' is de inhoudsopgave voorin te plaatsen. Goede tip van een tweede proeflezer. De lezer krijgt zo direct al een beetje een indruk, niet te veel, van de (in)richting van het boek.

De redacteur op de uitgeverij en de proeflezers vonden deze aanpassingen een enorme verbetering.

Blijf dus vooral openstaan voor suggesties.

Tot het onderwerp Ontwerp reken ik ook stijl. Een eigen pen, de combinatie van schrijftechniek en -stijl, is mooi, maar kent ook valkuilen. Schrap of herschrijf passages waarin jij overduidelijk als schrijver aan het woord bent, beschrijvingen of overwegingen waarin je zelf zwelgt maar de lezer verdwaalt. Blijf bij het verhaal, maak vaart maar rem af waar nodig, en dat allemaal in mooie, heldere, actieve, foutloos geschreven zinnen.

In *'Pad van Kleren'* heb ik flink geschaafd, onder andere aan zaken als tijdgebonden vocabulaire, onnodige semi en pseudofilosofische uitweidingen en de juiste toon in een vader - zoon verhouding.

'Kruipruimte' (2019), geschreven in de 'ik' vorm, begint bij 0, het moment waarop de hoofdpersoon een woning betreft. Vervolgens wordt in hoofdstukken, om en om, verteld wat voorafging aan 0 en wat de hoofdpersoon na 0 overkomt. De reden dit zo te doen was de koppeling en afhankelijkheid tussen verleden en heden steeds 'voor ogen' te houden. Alle

hoofdstukken hebben titels met toevoegingen als: '200 dagen voor 0' en '5 dagen na 0'.

Het verhaal van '*de zAligen*' (2018) wordt chronologisch verteld, kent een hoofdpersoon, maar ook verhaallijnen waarin hij niet voorkomt. De belangrijkste uitdaging was de verschillende lijnen op een aanvaardbare en natuurlijke wijze bij elkaar te brengen in een zinderende confrontatie.

Het ontwerp van het boek bepaalt voor een groot deel hoe de lezer het tot zich neemt. Na de inhoud de verpakking, de eerste oogopslag wil immers ook wat.

* * *

4. COVER

(3 mei 2020)

Een goed verhaal verdient een aansprekende omslag, één die in het oog springt, uitdaagt en verleidt, de essentie van het boek, hoe abstract ook, verbeeldt.

De omslag van 'Pad van Kleren' ontstond door een toeval. Of, zou good old Bill Shakespeare gelijk hebben:

'There are more things in heaven and earth, Horatio,
Than are dreamt of in your philosophy.'

(uit: Hamlet)

Het geschiedde aldus.

Ik heb meerdere concentratie- en vernietigingskampen bezocht: Dachau, Bergen-Belsen, Buchenwald, Neuengamme, alle met hun eigen gruwelijke geschiedenis en verhalen.

Auschwitz/Birkenau, het grootste kerkhof op aarde, tart elk voorstellingsvermogen. Het bezoek zelf is een impressie, waarvan de onbevattelijke waarheid nog jaren als de as van de slachtoffers op je neer blijft dalen.

Op 27 januari 2020 vond de internationale Auschwitz herdenking plaats. Gefascineerd volgde ik via de televisie de verschillende indrukwekkende en emotionerende toespraken door overlevenden.

NPO-presentatrice Simone Weimans werd bijgestaan door Dr. Karel Berkhoff van het Nederlands Instituut voor Oorlogs-,

Holocaust- en Genocidestudies. De heer Berkhoff bleek tot mijn verrassing tevens deskundig te zijn op een onderwerp dat mij al jaren intrigeert: de eerste georganiseerde massamoord door de nazi's buiten de Duitse grenzen, gepleegd in Kiev, Rusland.

In de inleiding 'Inspiratie' gaf ik aan dat de titel '*Pad van Kleren*' gebaseerd is op een ooggetuigenverslag van een vreselijke gebeurtenis. Ik heb lang gezocht naar de documentaire waarin dit is opgenomen, wilde weten hoe die getuige heet, zijn naam eraan verbinden. Tot op heden is dat helaas niet gelukt.

Wel is zeker dat die 'vreselijke gebeurtenis' deze massamoord betreft.

Op 29 en 30 september 1941 werden 33.771 Joden omgebracht in het ravijn Babi Yar bij Kiev.

Inclusief executies in de periode daarna, werden daar ruim 100.000 mensen, vooral Joden, vermoord.

Tijdens de uitzending liet de heer Berkhoff foto's zien, gemaakt door de Duitse militair fotograaf Johannes Hähle, kort na de executies van eind september 1941.

Opeens zag ik het, schrok, kon het niet geloven: ik keek naar een foto van het pad van kleren waar de ooggetuige over had gesproken:

'Voor ze verder het ravijn in werden gedreven om te worden vermoord, moesten ze zich uitkleden. De weg waarover de mensen liepen, veranderde steeds meer in een pad van kleren.'

Ik wist direct dat ik de omslag van mijn boek zag!

De heer Berkhoff kon mij verder helpen. Hij wist uiteraard waar het auteursrecht op de foto lag: bij het Hamburger Institut für Sozialforschung. Door de vriendelijke medewerking van dit instituut mocht de foto worden gebruikt voor *'Pad van Kleren'*.

De vormgever van Ambilicious, Uitgever van verhalen, heeft naar mijn mening met zeer integere gebruikmaking van de foto, een prachtige omslag gemaakt.

Hoewel de foto pas tijdens de eindredactie van *'Pad van Kleren'* in beeld kwam, zal de lezer ontdekken dat meerdere facetten van de foto in het boek terugkeren. Magisch, niet?

Fraai in het ontwerp is onder andere ook dat de titels op voor- en achterzijde in elkaars verlengde liggen.

Ik heb het vaker gezegd: sta open voor suggesties van kenners. Ik had voorgesteld mijn profielfoto op de achterzijde in sepia met gekartelde rand uit te voeren; dat zou verwijzen naar een foto die in het boek een verbindende rol speelt. Ik begrijp nu waarom de vormgever daar bezwaren tegen had: het zou niet staan in de donkere achtergrond in *'Meneertje Wiegel'* sfeer.

Een boekomslag symboliseert begin en eind van een tekst, als de lijst de grenzen van een schilderij, intro en slotakkoord een muziekstuk. Niet raar, onze levens kennen die randen immers ook: geboorte en dood. Toch zou je de vraag kunnen stellen: waarom maken we ons daaraan eigenlijk ondergeschikt? Wat zou het betekenen als we buiten die grenzen kunnen kijken? Is dat mogelijk? En zo ja: hoe? En, wat vinden we dan? De zuivere waarheid?

Mijn credo is: 'elk verhaal is waar, elke waarheid slechts geloof.' We kunnen de waarheid slechts benaderen, van een nieuw verhaal voorzien.

Wat is daarvoor nodig? In elk geval een benaderingswijze kiezen die onze blik verruimt, openstelt voor wat niet eerder is gezien, niet vervuild door inwerkingen van buitenaf als meningen, vooringenomenheid, angst en ga zo maar door. Zo'n proces moet in onszelf plaatsvinden.

Ik heb ondervonden dat de dialectische methode: these – antithese – synthese weliswaar inzichten brengt, maar nauwelijks nieuwe uit- of vergezichten. Dit speelt zich immers binnen de eigen kennis, geest en wereld af. Daar hoeft je niet in te kijken, je wilt er juist van buitenaf náár kijken.

Mijn overtuiging is dat de rol van de scheppende kunst is beelden genereren, geluiden oproepen, gevoelens exciteren die het bekende overstijgen, nieuwe inzichten verschaffen, verrijken, mensen buiten zichzelf en uiteindelijk voorbij zichzelf laten treden door hun bewustzijn onbevlekt te laten sublimeren naar een hoger bewustzijn.

Naar 'de kaftloze mens'.

Mm, aardige titel voor een boek.

De proeflezer

Auteurs weten gewoonlijk niet wie hun proeflezers zijn.

Voor 'Pad van Kleren' is verhalendeskundige Marc Kerkhofs graag bereid uit die anonimiteit te treden.

Quote

Leeservaring manuscript 'Pad van Kleren' (26112019)

De geschiedenis door de ogen van de kleine luiden ...

Beernink schetst een rijk, caleidoscopisch beeld van het leven van Teun, wiens levensverhaal tegelijk een kroniek is van een veranderende tijd. Met mondjesmaat komen waarheden aan het licht die ook geboekstaafd staan in de 'grote' geschiedenisboeken, maar die hier, via een zijweg, vlammender binnenkomen.

De schrijfstijl, bijwijlen laconiek, met droge, soms volkse humor, de wijsheden, opgedaan door de aaneenrijgende jaren levenservaring ... het leest allemaal mooi weg in vaak ronkende volzinnen.

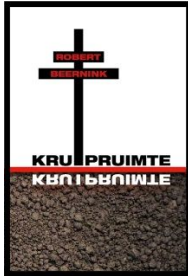
Anders dan de eerste versie, die ik ook mocht lezen, is hier meer een gevoel van eenheid, van afronding. Het karakter van de hoofdpersoon wordt bijzonder accuraat geschetst en het zorgt bij de lezer voor begrip voor diens soms halsstarrige levenskijk. De ontvoogding aan kerk en mindere mate de 'staat' wordt treffend neergezet en onthult voor de hoofdpersoon diens naïeve kijk op mens en gemeenschap, gezagsdragers en notabelen. Een geschiedenisles die er

moeiteloos in gaat maar een diep doordringende nasmaak achterlaat.

Naarmate je vordert in het manuscript, raak je meer en meer betrokken - of juist - geïntrigeerd door de lotgevallen van de verschillende protagonisten en krab je je af en toe aan de kin vanwege de ongelooflijke vermenging van lot en toeval. De oorlogslotgevallen zijn ongemeen boeiend, de naweeën ervan ontluisterend. Daartussendoor krijgen we taferelen uit het leven van Teun en, zoals gezegd, vormen de afzonderlijke scènes - als bij een caleidoscoop, een erg gevarieerd maar toch sluitend geheel met - en dat is beklijvend - een rouwrandje.

‘Pad van Kleren’ is tegelijk het pad van een man, die er het beste van probeert te maken en zijn eigen paadje doorheen de geschiedenis heeft gevolgd. Een nalatenschap die dwingt tot onthaast lezen, terugkijken op de razendsnel voortdenderende wereld en *in de fond* beseffen dat mensen, ondanks alles, mensen blijven ... Knap.

Unquote

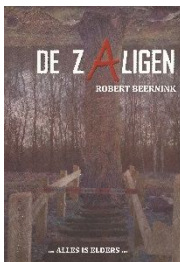

Dirk Hoefslag, net afgestudeerd, gaat vol nietsontziende ambitie aan de slag bij Van Balsteren. Hij raakt verstrikt in de verstikkende intriges die de familie en het bedrijf omgeven. In een zoektocht naar de waarheid achter de angstaanjagende spookbeelden die hem achtervolgen, verdwaalt hij tussen waan en werkelijkheid.

'Bloemkool & Ei' bevat een selectie ultrakorte verhalen, BinnenDoorDenkers, reisverslagen en gedichten in light verse.

'De teksten in deze bundel staan op zichzelf, zijn echter tevens onmisbare energie- en inspiratiebronnen voor de verhalen in mijn boeken.'

Schrijver Bendrik Freek vindt toevlucht op het Landgoed Heem, waar wetenschappers en vrijdenkers de geheimen van de universele harmonie proberen te ontrafelen.

Tegelijkertijd zoeken de met uitsterven bedreigde Soulmates even genadeloos als nietsontziend naar de succesformule voor het eeuwige leven.

Meer informatie is te vinden op www.robertbeernink.nl

Ambilicious
Uitgever van verhalen

Robert Beernink (1958) heeft enkele jaren Engelse taal- en letterkunde gestudeerd aan de Universiteit van Nijmegen.

Na een maatschappelijke carrière is hij zich volledig gaan toeleggen op het schrijven van verhalen. #BinnenDoorDenkers en lichtgedichten. Zijn credo: 'Elk verhaal is waar, elke waarheid slechts geloof', de spanning tussen waan en werkelijkheid, vormt vaak een onderliggend thema in zijn boeken.

PAD VAN KLEREN

"Ik zie jou in mijn toekomst, jij ziet mij in mijn verleden."

Zodra het doek opgaat, speelt Teun Meerma met overtuiging de rol van zijn leven op het wereldtoneel. Hij kent zijn tekst, gaat op in wisselende decors, figureert in onaangekondigde verkleedpartijen en speelt in op improvisaties door de hoofdrolspelers. Hij is ondanks veranderingen en onzekerheden vastbesloten volvast te blijven en vertrouwt daarbij volledig op Ria, zijn grote liefde en persoonlijk souffleur. Als Teun noodgedwongen de regie zelf in handen moet nemen, ontdekt hij de samenhang tussen de verschillende verhaallijnen en verbindt deze uiteindelijk tot de ware zin van zijn bestaan.

Van Robert verschenen eerder bij Ambilicious, Uitgever van verhalen, *Kruipruimte* (2019) en *de zAligen* (2018).

Ambilicious
Uitgever van verhalen

Deze introductie werd samengesteld door Robert Beernink, in samenwerking met Ambilicious, Uitgever van verhalen.

© 2020 R.Th.M. Beernink/RBmedia, Enschede